

Toneelgroep Oostpool agendeert *Robin Hood*

Held.

Of nee, toch schurk

Vrijbouter. Superschutter. Weldoener. Belastingontduiker. Pardon?! In verwarrende tijden rond belastingparadijzen en wetgeving daaromtrent is bij Toneelgroep Oostpool uitgerekend Robin Hood gespreksonderwerp van de dag. 'Wat Walt Disney ons ontstolen heeft, stelen we gewoon terug.'

Tekst Eric Korsten | Fotografie Krista van der Niet en Arber Sefa

Groen mannetje met gevederde rode pluim op jagershoedje of muts. Rond het jaar des heren 1300 zette hij graag hinderlagen op in de Engelse midlands van Sherwood, Nottingham. In die contreien had hij het gemunt op passanten die hij graag hun edelmetalen en andere kostbaarheden afhandig maakte. De vogelvrije man die armen helpt en rijken op hun verdiende nummer zet, dat beeld vooral staat geëts in ieders geheugen, waar dan ook; oost, west, noord en zuid – al is het in wijd uiteenlopende gedaanten en verschijningen. Maar klopt dat beeld van rebellerende weldoener wel? 'Afgezien van de eeuwige vraag of *Robin Hood* nu wel of niet in levenden lijve heeft rondgelopen en niet alleen als legende of als geconstrueerde literaire figuur,' zegt Sarah Moeremans, regisseur van *Robin Hood*, 'ben ik gaandeweg zeer gaan twijfelen aan zijn goedwillende aard. Een revolutionair in hart en nieren, zo wordt altijd van hem gezegd. Maar net

zo goed kun je stellen dat hij kennelijk weigerde om belasting te betalen, toch de verplichte contributie voor deelname aan de samenleving.'

Cashcow

Door die laatste bril bezien is Robin Hood per saldo niets meer of minder dan een 'paria inter pares'. Moeremans: 'Held. Of schurk? Dat is de vraag. Ik ben geneigd te zeggen dat hij geen moraalridder of idealist is geweest. Want zonder individuele belastingbijdrage kan er, bijvoorbeeld, ook geen collectief onderwijssysteem of gezondheidszorg bestaan. Het innen van accijns door de overheid is geen pure rip-off.' In andere woorden: in Moeremans' ogen is de overheid niet per se een 'roverheid'. Moeremans: 'Ik zie in Robin Hood geen socialist, eerder een libertijn van het rabiante soort.' Joep van der Geest – hij slaat als hoofdrolspeler straks meer figuurlijk dan letterlijk de cape van Robin Hood om –

Robin Hood

Samen met een groep vrijbuiters, de Vrolijke Volgelingen ('Merry Men'), steelt de Engelse volksheld Robin Hood van rijken en verdeelt de buit onder armen. Hij zou vanuit Sherwood Forest (Nottingham) gestreden hebben tegen gezagsdragers. Althans volgens oude balladen en legenden. Of Robin Hood echt heeft bestaan, is onduidelijk. Zijn naam is niet in officiële documenten terug te vinden. Wel doen namen en verhalen de ronde van drie figuren die mogelijk de inspiratiebronnen zijn voor de legende. Het thema van nobele bandiet komt wereldwijd voor: van India (Veerappan), China (Wang Zuo), Californië (Joaquin Murrieta), Sicilië (Salvatore Giuliano), Puerto Rico (Roberto Cofresi), Mexico (Chucho el Roto en Lucio Cabañas), Turkije (Deniz Gezmiş), Estland (Rummu Jüri) en in Nederland Platte Thijs uit Hoorn.

Robin Hood-vertolker
Joep van der Geest:
**'Een outlaw is
altijd romantisch'**

februari
1 maart 2018

5,95

ASCHAT

licht verder toe: 'Maar een outlaw is altijd romantisch.'

Bij wijze van veldwerk toog Moeremans de voorbije herfst in gezelschap van Van der Geest naar de Engelse midlands. Van der Geest: 'Je ziet de dorpjes daar rond Sherwood enorm pittoresk liggen zijn, maar dan wel dorpjes die elk op hun eigen manier de romantiek en de figuur van Robin Hood hebben toegeëigend ten gunste van hun eigen individuele winstkarretje. En zo eist elk dorp dankbaar een deel van de koek op.' Hood is er tot een cashcow, een toeristische trekpleister verworden. Moeremans: 'Een kneedbare figuur, een echo van de revolutionair die hij misschien wel nooit is geweest maar wiens verhaal dankbaar gekaapt is door de commercie, vooral sinds Walt Disney hem behendig plunderde. Maar wat Disney ons ontstolen heeft, dat stelen we in deze voorstelling gewoon van hem terug. Maar ook de journalistiek heeft te pas en te onpas gretig aan de beeldvorming van Robin Hood als weldoener meegewerkt.' Ze haalt nog een voorbeeld aan: 'Neem Che Guevara. Ook hij is nu vaak gereduceerd tot niet meer dan een gere-assembleerd silhouet van man met baard en baret.'

Robin Hood anno nu

In Moeremans' *Robin Hood* zijn de gezellen van Robins revolutionaire beweging van kleur verschoten. Wat fraudevalletjes, slechte gewoontes die opkomen en enkelingen die zich 'more equal than others' voelen doen de rest. Al zijn er ook marktwerking-goeroes en diehard-idealisten die nog altijd heil zien in revolutie. Hood ziet de tweespalt met lede ogen aan maar wil niet dat zijn bos een totalitair staatje wordt, dus regeert hij met zachte hand, al zijn er ook zeurkousen die hun recht op slappe privileges opeisen. Robin krijgt last van keuzestress en vraagt zich af waar het hem ooit om te doen was. In haar voorstelling komt weinig tot niets van het ondernomen reisavontuur door de midlands naar voren, waar-

Sarah Moeremans

Sarah maakt voorstellingsreeksen rond een thema. *Robin Hood* is de start voor een nieuwe 'verzameling'. Haar meest bekende 'collectie' is tot nu toe *Crashtest Ibsen*, radicale bewerkingen van Ibsens samenlevingsdrama's. Bij Toneelgroep Oostpool maakt ze de collectie *What's in a Fairytale?!*. Wat hebben sprookjes ons nog te zeggen? Als een omgekeerde Walt Disney gaat ze in op de vraag waarom er zo weinig moraal meer gelezen wordt in eeuwenoude verhalen. Na deze voorstelling staat *Bambi* centraal, volgens Moeremans 'ook al zo'n voorbeeld van angstwekkende Disneyficatie'. Haar belangrijkste sparringpartner is toneelschrijver Joachim Robbrecht. Samen herschrijven zij sprookjes met nieuwe ogen: welke moraal ligt er vanuit onze hedendaagse blik in besloten? Sarah Moeremans is begin 2017 toegetreden tot de artistieke kern van Oostpool. Voordien had ze haar eigen gezelschap, Moeremans & Sons, dat inmiddels is ontbonden.

Regisseur

Sarah Moeremans:

'Het gaat over het vat van morele waarden dat hij belichaamt'

schuwt Moeremans. 'Ik maak geen reisprogramma en ook al geen voorstelling over de figuur Robin Hood. Mij gaat het vooral over het vat van morele waarden dat hij belichaamt.' Beschouw de voorstelling meer als een sprookje voor volwassenen, verduidelijkt Van der Geest. Als een soort van saterspel, provocatief bedoelde satire? Moeremans: 'Als een lakmoesproef waar je de kans krijgt je eigen morele kompas te ijken, waar dat een grote beurt mag ondergaan.' Van der Geest: 'Niet voor kinderen.' Moeremans: 'Maar inderdaad voor volwassenen en hen die niet meer in sprookjes geloven.' Een antisprookje dat straks wordt opgediend met gevleugeld toneelspel. 'Toneelspelen is denken. Spelen is voor mij een middel om denken mogelijk te maken,' zegt Moeremans. Voor haar een kwestie van leven en dood. 'Wat mij betreft is alles te relativieren behalve het spel, en theater niet een spiegel maar een denkruimte om hardop iets te zeggen over bestaande maatschappelijke mechanismen.' •

Toneelgroep Oostpool speelt *Robin Hood* van 24 februari tot 19 april 2018. Premiëre: zaterdag 3 maart, Stadstheater Arnhem, oostpool.nl